



Beethovens Tripelconcert & de Rheinische van Schumann



09.12 Doetinchem

10.12 Arnhem

11.12 Enschede

Alexei Ogrintchouk dirigent **Candida Thompson** viool
Harriet Krijgh cello **Magda Amara** piano

programma

Aftab Darvishi (1987)

Only Violets Remain (wereldpremière)

Ludwig van Beethoven
(1770-1827)

Tripelconcert opus 56 in C
voor piano, viool, cello en orkest
Allegro
Largo
Rondo alla polacca

pauze

Robert Schumann
(1810-1856)

Symfonie nr. 3 'Rheinische' *
Lebhaft
Scherzo: sehr mässig
Nicht schnell
Feierlich
Lebhaft

* met Wolfgang App ondersteuning

phion

Orkest van
Gelderland
& Overijssel

toelichting

Viooltjes voor vrouwenrechten

Geboren en getogen in Teheran, afgestudeerd in Den Haag en Amsterdam. Dat is in een notendop het muzikale verhaal van Aftab Darvishi, die als componiste muziek uit verschillende culturen laat versmelten en met haar muziek geregeld reageert op politieke gebeurtenissen. Zo schreef ze in samenwerking met het Kronos Quartet een werk in het kader van het project Music for Change: the Banned Countries. Dat was een muzikaal protest tegen reisbeperkingen naar de Verenigde Staten. Ook Only Violets Remain, dat Darvishi in opdracht van Phion schreef, is geïnspireerd op een actueel thema. Het is een reactie op de dood van Mahsa Amini, die drie maanden geleden overleed nadat zij in Iran was aangehouden voor het niet correct dragen van haar hoofddoek. Met Only Violets Remain betuigt Darvishi haar steun aan vrouwen die wereldwijd vechten voor hun rechten. De titel van het werk is gebaseerd op een gedicht van de Japanse dichter Kobayashi Issa: 'Before I arrived, who were the people living here? Only violets remain.' Zoals ook vrijheid en mensenrechten er altijd moeten blijven. Het viooltje is in Iran bovendien het symbool voor de lente en de wedergeboorte.

Het tripelconcert als relatiegeschenk

Het was bijna te mooi om waar te zijn: een levenslang salaris met als enige voorwaarde dat hij niet uit Wenen zou vertrekken. Dat onweerstaanbare aanbod kreeg Beethoven en zo behielden de Weense notabelen hem toen Jérôme Bonaparte, de broer van Napoleon en koning van Westfalen, naar zijn diensten hingelde. Het zorgde ervoor dat Beethoven als eerste componist kon leven van alleen componeren. En nog belangrijker: dat hij daardoor een volledige artistieke

vrijheid genoot en het zich kon permitteren vernieuwende muziek te schrijven, waar het grote publiek nog lang niet altijd klaar voor was. Beethoven wist maar al te goed wie hij daarvoor moest bedanken en een van die sponsors was zijn goede vriend en leerling aartshertog Rudolf van Oostenrijk. Beethoven had hem als pianist in gedachten toen hij het tripelconcert schreef. Rudolf was een goede amateurpianist, maar hij had zijn grenzen. Het verklaart waarom de pianopartij wat minder zwaar is dan in Beethovens pianoconcerten. De toonsoort C majeur 'ligt' bovendien comfortabel, doordat de toonladder volledig uit witte toetsen bestaat. Beethoven schreef zijn uitgever dat zijn nieuwe concert 'compleet nieuw' was. Het eerste concert voor pianotrio en orkest stelde Beethoven voor de nodige uitdagingen, zoals de vraag hoe alle drie de solisten voldoende aandacht zouden krijgen. Beethoven vond het antwoord op deze vraag in korte thema's, zodat alle instrumenten ze een keer konden spelen. Een andere vraag die zich opdrong: hoe zorg je ervoor dat de cello, een laag instrument, niet wordt overstemd door de andere soloinstrumenten en het orkest? Dat deed Beethoven door de cello veel hoge noten te laten spelen. Mede daardoor is de cellopartij bijzonder veel-eisend, vooral het derde deel is gevreesd onder cellisten. In het tweede deel laat Beethoven de solisten goed horen door het orkest een zeer bescheiden rol te geven. De tempoaanduiding van dat deel is 'largo' (nog langzamer dan adagio), een aanduiding die Beethoven zelden gebruikte. Het representeert de waardigheid van aartshertog Rudolf van Oostenrijk. Dat geldt ook voor het gepuncteerde ritme dat het eerste deel al vanaf de openingsmaten domineert. Het kostte Rudolf en zijn partners een lieve duit,

maar Beethoven bleef in Wenen en daar hebben we vandaag veel plezier van.

Schumanns geluismomentje

Het glas was voor Robert Schumann vaker halfleeg dan halfvol, om het zacht uit te drukken. Een van de weinige gelukkige periodes in zijn laatste jaren begon in 1850, toen hij een post als dirigent aanvaardde in Düsseldorf. Schumann hervond zijn levensvreugde en dat leidde tot zijn derde en laatste symfonie – de vierde werd later uitgegeven, maar eerder geschreven. Bij het schrijven van zijn ‘Rheinische’ *Derde symfonie* gingen Schumanns gedachten terug naar een mooie reis die hij net met zijn vrouw Clara door het Rijnland had gemaakt. Het gelukzalige gevoel tijdens deze reis klinkt in het uitgelaten eerste deel, waarin de muziek vrijwel geen moment tot rust komt. Dat gebeurt pas in het tweede deel, waarin we de Rijn horen stromen. Het echte rustpunt is echter het langzame derde deel; het koper en de pauken zijn in dit deel niet te horen. Verrassend genoeg is het vierde deel niet de finale, maar een ‘extra’ deel. Hierin heeft Schumann een religieuze processie verklankt die hij tijdens zijn reis heeft gezien. Bij die gelegenheid werd aartsbisschop Von Geissel in de Dom van Keulen tot kardinaal benoemd. De processie en de machtige kathedraal maakten grote indruk op Schumann, die de plechtigheid in de koperblaasinstrumenten heeft verklankt. Het is zelfs de eerste keer in de hele symfonie dat de trombone speelt. Het euforische vijfde deel sluit af in de toonsoort Es majeur, die eerder door Beethoven werd gebruikt in enkele heroïsche werken. Er zijn meer gelijkenissen met Beethovens muziek: in diens zesde symfonie, de ‘Pastorale’, klinkt ook stromend water in het tweede deel en is ook

het vierde deel als extra deel toegevoegd. Het tekent wellicht Schumanns onzekerheid, die ook in Düsseldorf al snel zijn weerslag vond. Hij had geen overwicht op de orkestmusici, kreeg oorsuizen, hallucinaties, angstaanvallen en depressies. Drie jaar later werd hij opgenomen in een instelling, waar hij de laatste twee jaren van zijn leven verbleef. Van dit droevige einde is in de ‘Rheinische’ symfonie nog niets te merken, het is een en al levensvreugde.

Je zou kunnen zeggen: het is Schumanns *Ode an die Freude*.

Barth de Graaf

Symfonie nr. 3 van Schumann met Wolfgang App ondersteuning

Direct na de pauze kunt u gebruik maken van de klassieke muziekapp Wolfgang. Terwijl het orkest speelt, vertelt Wolfgang wat u – precies op dát moment – hoort en wat dit betekent. Wolfgang fungeert daarvoor als een aanvulling op de programma-toelichting en zorgt ervoor dat u de muziek intenser kunt ervaren. Wolfgang is zodanig ontworpen dat u bezoekers rondom u niet stoort. Voor u is af en toe een blik op uw telefoon werpen voldoende. Wij raden u Wolfgang van harte aan!

Download Wolfgang (voor Iphone en Android) gratis in de app stores of via www.wolfgangapp.nl. Start Wolfgang direct na de pauze en zet uw telefoon op stil.

Wilt u een uitgebreide, live toelichting op de te spelen stukken? Bezoek dan eens een inleiding! www.phion.nl



foto: Marco Berggreve

biografie

Alexei Ogrintchouk

Nog maar dertien jaar oud, gaf de Russische hoboïst Alexei Ogrintchouk zijn eerste concerten in Rusland en Japan. Hij volgde zijn opleiding aan de befaamde Gnessin Staatsacademie voor Muziek in Moskou en het Parijse conservatorium, waar hij ook afstudeerde. Ook won hij diverse prijzen waaronder in 2002 een Victoire de la Musique Classique en in 2007 de Borletti-Buitoni Trust Award.

Op zijn twintigste kwam hij naar Nederland en werd eerste hoboïst bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, een functie die hij sinds 2005 vervult bij het Koninklijk Concertgebouworkest.

Naast zijn orkestwerk heeft Alexei Ogrintchouk een intensieve solocarrière opgebouwd. Hij speelde samen met onder

meer het Orkest van het Bolsjojtheater in Moskou, het Orchestre National de Lille en het Royal Philharmonic Orchestra. Recitals gaf hij in zalen als de Londense Wigmore Hall, Carnegie Hall in New York en de Musikverein in Wenen. Ook maakte hij diverse veelgeprezen cd-opnames met werken van onder anderen Mozart, Britten en Strauss.

Inmiddels heeft de hoboïst ook als dirigent naam gemaakt en leidde hij ensembles als het Orkest van het Mariinski-theater, het Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo en het Concertgebouw Kamerorkest. Hij is hoofdvakdocent aan de Haute École de Musique de Genève en gastdocent aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag.



foto: Marco Berggreve

biografie

Candida Thompson

De uit Schotland afkomstige violiste Candida Thompson studeerde aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen, waar ze met onderscheiding haar diploma behaalde. Daarna studeerde ze verder aan het Banff Centre for the Arts in Canada. Ze won diverse prijzen, waaronder het internationale Jeunesses Musicales-concours in Belgrado.

Als soliste stond ze op het podium bij diverse orkesten waaronder de Wiener Symphoniker, het Symfonieorkest van Tokio en het English String Orchestra. Ze kreeg in 1995 een aanstelling als concertmeester bij Amsterdam Sinfonietta en werd in 2003 ook artistiek leider van het gezelschap. Onder haar leiding kreeg het ensemble nationaal en internationaal

grote bekendheid en maakte een groot aantal cd's.

Candida Thompson is een gepassioneerde kamermusicus. Ze speelde samen met beroemde musici als Isaac Stern, Janine Jansen en Isabelle Faust. Met celliste Xenia Jankovic en pianist Paolo Giacometti vormt zij het Hamlet Piano Trio. Ze speelde op diverse gerenommeerde festivals waaronder het Kuhmofestival in Finland, het Gubbiofestival in Italië en het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht. Daarnaast gaf ze als gast leiding aan diverse kamerorkesten in Scandinavië, Spanje, Nederland en Groot-Brittannië. Candida Thompson speelt op een achttiende-eeuwse viool van Guarneri 'del Gesù'.



biografie

Harriet Krijgh

‘Nog wordt ze beschouwd al een verborgen juweel, maar dat zal spoedig veranderen’, schreef de vakpers enige jaren geleden over celliste Harriet Krijgh. Woorden die zij volledig waargemaakt heeft. Al in 2008 won ze het Prinses Christina Concours en enige tijd later het Österreichisches Bundeswettbewerb Prima la Musica.

In 2012 kreeg zij de eerste én de publieksprijs tijdens de Cello Biënnale Amsterdam.

Ze speelde in grote zalen als het Concertgebouw in Amsterdam, de Wiener Musikverein en de Wigmore Hall in Londen. In seizoen 2015–2016 was ze ‘Rising Star’ van de Europese Organisatie van Concertzalen. Ook speelde ze samen met onder meer het Rotterdams

Philharmonisch Orkest, het London Philharmonic Orchestra en het Boston Symphony Orchestra.

Onlangs verscheen haar nieuwste cd *Silent Nights* waarin zij, op de piano begeleid door Magda Amara, klassieke liederen speelt in een arrangement voor cello.

Naast de vele festivals waar Harriet Krijgh regelmatig te gast is, heeft zij haar eigen festival in de schilderachtige burcht van Feistritz in Oostenrijk onder de noemer ‘Harriet and Friends’.

Ook was ze twee jaar artistiek leider van het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht. Sinds het voorjaar van 2019 is ze cellist van het befaamde Artemiskwartet.



biografie

Magda Amara

De Russische Magda Amara behoort in haar eigen land en ver daarbuiten tot een van de meest vooraanstaande pianisten. Ze won prijzen op vele grote concoursen, waaronder het Ennio Porrino Piano Concours in Italië en de Vladimir Horowitz International Competition. Nog tijdens haar studie maakte ze al diverse tournees in onder meer Duitsland, Frankrijk en Nederland. In 2009 sloot ze haar studie met hoge onderscheiding af aan het Weense conservatorium.

In haar veelzijdige carrière werkte Magda Amara samen met onder meer het Wiener KammerOrchester, het Symfonieorkest van Brno en het Noord Nederlands Orkest. Van het Philharmonisch Orkest van Moskou

kreeg ze de eretitel 'solist van het orkest', vanwege haar uitzonderlijke optreden met het ensemble. Maar ook gaf ze recitals in beroemde zalen als de Wiener Konzertverein, het Mozarteum in Salzburg en het Amsterdamse Concertgebouw en speelde ze samen met onder anderen Julian Rachlin, Baiba Skride en Janine Jansen. Ze was te horen op bekende festivals als het Lucerne Festival en het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht.

Ze is vaste muzikale partner van celliste Harriet Krijgh met wie zij veelvuldig concerten geeft. Hun opname van de *cellosonates* van Brahms werd door de pers enthousiast ontvangen. Sinds 2014 is Magda Amara hoofdvakdocent aan de Wiener Musikakademie.

Binnenkort in de concertzaal

Nieuwsgierig wat er binnenkort speelt?

Kijk op phion.nl voor meer informatie én alle concerten, en schrijf je in voor onze nieuwsbrief, dan blijf je automatisch op de hoogte.



16.12.2022 – 26.12.2022

Kerstconcert met Mahlers Derde symfonie

Een succesvolle Mahler-kersttraditie met dit jaar de *Derde Symfonie*. Een monumentaal werk van bijna honderd minuten met een grootse bezetting.



05.01.2023 – 15.01.2023

Nieuwjaarsconcert met Dvořák & Kodály

Feestelijke muziek uit de Balkan om zingend en dansend 2023 in te gaan. Met op de bok dirigent Henrik Schaefer, de bekende juryvoorzitter van 'Maestro' en met speciale gasten Slobodan Trkulja & Balkanopolis wordt dit een vrolijk nieuwjaarsconcert.



03.02.2023 – 12.02.2023

Symfonische Oriënt met Aylin Sezer en Nai Barghouti

Een grensverleggend concert op het raakvlak tussen oost en west met muziek geïnspireerd op Duizend-en-een-nacht en de Egyptische zanglegendes Umm Kulthum en Fairouz.

Met dank aan:

Ministerie OCW, Provincies Gelderland en Overijssel, gemeentes Apeldoorn, Arnhem, Enschede en Nijmegen, Familie Heersink Innovatie Fonds, Paul Pella Fonds, Sociëteit Apollo, Stichting Vrienden van Phion, Appeldoorn, Bömer Engineering services, Koninklijke Burgers' Zoo, Den Hartog Heuff notarissen, Dirkzwager, Eshgro, Heutink Foundation, INN'Twente, Landgoed De Wilmersberg, Rabobank, Regalis, Unica, Van 't Hof Schoonmaak en ZON Zwolle.

Phion steunen middels partnerschap? Kijk voor meer informatie op phion.nl bij Steun.